

Aan Staatssecretaris
Minister

nota Kamerbrief voortgang beleid chemische stoffen

TER BESLISSING

Datum

7 maart 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/15230

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Beslistermijn

14-03-2024

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Met deze Kamerbrief informeert u over de voortgang van de beleidsaanpak voor chemische stoffen. De inzet is om de brief op korte termijn te versturen zodat een aantal toezeggingen wordt nagekomen en de Tweede Kamer - voor het geplande CD EV van 21 maart - tijdig wordt geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

U (staatssecretaris) wordt geadviseerd in te stemmen met het verzenden van deze brief aan de Tweede Kamer mede namens de minister en de minister van SZW.

U (minister) wordt geadviseerd in te stemmen dat de brief mede namens u wordt verstuurd i.v.m. het advies van de Gezondheidsraad over asbest in leidingwater.

Kernpunten

PFAS - voortgang restrictie

Conform de motie Bouchallikh (GL) zet u zich binnen Europa in op het zo snel mogelijk realiseren van een volledig verbod op PFAS.¹ Tijdens de openbare raadpleging op het restrictievoorstel voor PFAS onder de Europese REACH-verordening zijn meer dan 5600 commentaren ingediend, en het vergt tijd van de wetenschappelijke comités en het Europese Chemicaliën Agentschap van de Europese Commissie (ECHA) om deze nu zorgvuldig te verwerken in het dossier en de wetenschappelijke adviezen voordat de Europese Commissie een definitief voorstel ter besluitvorming kan voorleggen aan de lidstaten.

PFAS – D66 actieplan

De fractie van D66 heeft u op 11 oktober 2023 een PFAS Actieplan aangeboden, u geeft - conform toezegging aan de Kamer - in deze brief een beleidsreactie en een nadere toelichting op uw eigen beleid om PFAS in de leefomgeving te verminderen. Hiermee wordt deze toezegging afgedaan.²

PFAS - bedrijfsleven

U geeft in de brief aan hoe u invulling geeft aan de motie van Kamerlid Van der Plas (BBB) waarin u wordt opgeroepen om (1) met belanghebbende partijen te praten over mogelijke uitzonderingen en te ondersteunen in het zoeken naar

¹ KST 28089-202

² TZ 202310-102

alternatieven en (2) in gesprek te gaan met het bedrijfsleven over de PFAS-restrictie.³ In aanvulling op het traject richting een Europese restrictie van PFAS moedigt u belanghebbende marktpartijen aan om nu al bestaande alternatieven (zoals in het restrictiedossier zijn opgenomen) te gebruiken of deze te (laten) ontwikkelen. Hierop is onder andere het actieprogramma PFAS gericht. Ten behoeve van het opstellen van het restrictievoorstel zijn er diverse bijeenkomsten met bedrijven geweest en hebben alle belanghebbende partijen informatie kunnen inbrengen in openbare raadplegingen. Pas op het moment dat het definitieve voorstel van de Europese Commissie bekend is en aan de lidstaten is voorgelegd, is het weer zinvol om met belanghebbenden in gesprek te gaan over dat voorstel, om vervolgens hun belangen mee te wegen in de standpuntbepaling van Nederland.

PFAS - bestrijdingsmiddelen

U geeft opvolging aan een toezegging aan Lid Bamenga (D66) over een mogelijke heroverweging over de bestaande uitzondering van *werkzame stoffen* in bestrijdingsmiddelen in het Europese restrictievoorstel van PFAS (hulpstoffen vallen al wel onder het PFAS-restrictie voorstel)⁴. Zoals al aangegeven in uw brief met appreciatie van twee moties ingediend bij het wetgevingsoverleg Water van 29 januari 2024⁵ kan uitfasering van PFAS als werkzame stof in bestrijdingsmiddelen in deze fase van het proces niet meer in het inmiddels ingediende restrictievoorstel worden ondergebracht, maar er zijn wel stappen mogelijk via de Europese regelgevingen aangaande biociden en gewasbeschermingsmiddelen. U geeft aan dat u samen met uw collega van LNV in Europa wil toewerken naar het uitsluiten van werkzame stoffen in bestrijdingsmiddelen die hoge persistent zijn én die zich bovendien verspreiden in het milieu.

Asbest - LAVS

U biedt, mede namens de minister van SZW, het eindrapport van de beleidsevaluatie Landelijke Asbestvolgsysteem (LAVS) aan samen met een eerste korte beleidsreactie. Deze was toegezegd voor medio februari 2024; deze toezegging wordt hiermee afgedaan.⁶ Het LAVS is een webapplicatie waarmee asbestgegevens in elke fase van een asbestverwijdering wordt bijgehouden. Het advies is het LAVS te herontwerpen vanuit de gezamenlijke beleidsdoelstellingen (SZW en IenW). Er is meer tijd nodig om de uitkomsten van de evaluatie te beoordelen en te wegen. U zegt toe om in de tweede helft van 2024 meer duidelijkheid te geven over hoe de aanbevelingen uit de beleidsevaluatie van het LAVS worden uitgevoerd.

Asbest - leidingwater

U biedt, mede namens de Minister van IenW, het eindrapport van Gezondheidsraad over asbest in leidingwater aan, met een beleidsreactie. In Nederland kan asbest aanwezig zijn in leidingwater omdat een deel van het leidingwaternet bestaat uit asbestcementleidingen. De Gezondheidsraad concludeert dat asbest in Nederlands leidingwater geen verhoogd risico veroorzaakt. De raad adviseert wel dat de drinkwaterbedrijven de huidige monitoring naar asbest voortzetten.

³ KST 33118-266, 3 oktober 2023.

⁴ Debat 25 januari 2024 over begroting IenW.

⁵ KST 36410-XII-77, 6 februari 2024.

⁶ KST 25834-187, 1 december 2021.

Onze referentie

IENW/BSK-2024/15230

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Bijlage(n)

5

Onze referentie
IENW/BSK-2024/15230

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Bijlage(n)
5

Biociden – Synthetische Pyrethroiden

Middelen tegen insecten worden gereguleerd onder de Europese biocidenverordening. U biedt het RIVM-rapport aan over het gebruik van synthetische pyrethroiden (stoffen die worden ingezet tegen insecten) en de milieubelasting en mogelijkheden voor risicobeperkende maatregelen, samen met een eerste beleidsreactie. Verscheidene pyrethroiden overschrijden de waterkwaliteitsnormen onder de KRW. U geeft aan dat u in het Impulsprogramma Chemische Stoffen én vanuit het 'Strategisch Kader Biociden' inzet op onder andere die biociden waar het RIVM van heeft geconstateerd dat het gebruik risicovol is, waaronder pyrethroiden.^{7,8} De beleidslijn 'Voorkomen overschrijdingen (waterkwaliteits)normen' uit het strategisch kader is specifiek op biocidengebruik gericht waar waterkwaliteit een zorgpunt is.

Biociden - Formaldehyde

Desinfectiemiddelen worden gereguleerd onder de Europese biocidenverordening. U biedt het eindrapport aan over het gebruik en risico's van desinfectiemiddelen op basis van formaldehyde en alternatieve desinfectiemiddelen. Formaldehyde is kankerverwekkend, en wordt daarom in beginsel niet goedgekeurd als werkzame stof tenzij er geen alternatieven zijn en er een groot publiek belang is. Het rapport geeft een overzicht van toepassingen, gebruik, risico's en alternatieven en ook de consequenties van het al dan niet verlengen van de toelating (onder bepaalde voorwaarden). Dit rapport biedt daarmee belangrijke elementen voor de onderbouwing van het Nederlandse standpunt in Europa als de toelating van de stof (of beperkingen daarop) in 2025 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de lidstaten.

Chemische stoffen mondiale inzet

U informeert de Kamer dat Nederland zich met de Europese Unie in september 2023 tijdens de Internationale Conferentie over het veilig beheer van chemische stoffen (ICCM5) heeft gecommitteerd aan het Global Framework on Chemicals, een vrijwillig kader dat als doel heeft te werken aan een veilige, schone en duurzame wereld zonder negatieve effecten van chemicaliën en afval.

Krachtenveld

PFAS

Er zijn veel belangen gemoeid met de productie, het op de markt brengen en het gebruik en de risico's van PFAS. Er zijn meerdere belanghebbenden die zich zorgen maken over de gevolgen van PFAS in het milieu en over de gevolgen van de PFAS-restrictie; en aan de andere kant zijn er partijen die bepleiten om zo lang mogelijke uitzonderingen op het mogelijke PFAS verbod te bewerkstelligen. De Nederlandse inzet is gericht op het zo snel mogelijk terugdringen van PFAS-gebruik en daarmee de toename van PFAS in het milieu, waarbij wel rekening wordt gehouden met het al dan niet al beschikbaar zijn van alternatieven voor bepaalde toepassingen. Daar waar een direct verbod straks niet mogelijk blijkt te

⁷ Verkenning risicofactoren biocidegebruik - Aanbevelingen voor toezicht, onderzoek en beleid, RIVM-rapport 2023-0376. Aangeboden aan de Kamer op 18 oktober 2023 met KST 28089-268.

⁸ "Strategisch kader voor de inzet van biociden bij het voorkomen en beheersen van ongewenste organismen" aangeboden aan de Kamer op 19 oktober 2023 met KST 27858-638.

zijn, is uw inzet er op gericht dat de bestaande belasting van PFAS door emissies zo veel mogelijk beperkt wordt.

Asbest

De beleidsevaluatie LAVS is begeleid door een klankbordgroep met vertegenwoordigers van de gebruikers van het LAVS, zoals asbestsaneerders (de VAVB⁹), Asbest-inventariseerders (de VOAM¹⁰) en een aantal betrokken toezichthouders zoals Omgevingsdienst.nl en de Nederlandse Arbeidsinspectie. Zij zijn op de hoogte van de uitkomsten van de evaluatie; er waren geen grote bezwaren tegen de conclusies. Ten aanzien van asbest in drinkwater is de verwachting dat het rapport van de Gezondheidsraad door belanghebbende partijen goed ontvangen zal worden, hoewel drinkwaterbedrijven wel moeten blijven monitoren.

Biociden

Het gebruik van de Biociden die in deze Kamerbrief worden behandeld (pyrethroïden, formaldehyde, bestrijdingsmiddelen met PFAS), is van belang voor verschillende sectoren (landbouw, veeteelt, gezondheidszorg, etc.). De mogelijke risico's als gevolg van het gebruik raken mens (incl. werknemers) en milieu, waaronder waterkwaliteit (oppervlaktewater, drinkwater). Deze risico's worden in algemene zin vanuit het kabinet geadresseerd met acties gebaseerd op het Strategisch Kader Biociden dat als uitgangspunt heeft dat zoveel mogelijk de minst schadelijke alternatieven moeten worden benut. Belangrijkste actoren zijn tegenstanders van het gebruik van bestrijdingsmiddelen (diverse ngo's, biologische sector, omwonenden en sommige consumenten) en sectoren die zien op de kwaliteit van oppervlakte- en drinkwater (waterzuiveraars, drinkwaterbedrijven): zij bepleiten het terugdringen van het gebruik, met het kiezen voor meer milieuvriendelijke alternatieven. De (niet biologische) agrarische sector, ongediertebestrijders, sectoren waar desinfectie van belang is zien óók het belang van het stimuleren van het gebruik van minder schadelijke alternatieven, maar waar deze (nog) niet voorhanden zijn wil men toch nog wel gebruik kunnen blijven maken van toegestane middelen (en soms via tijdelijke vrijstellingen ook van niet toegestane middelen). Innovatie gericht op minder schadelijke biociden wordt volgens deze partijen soms belemmerd door het strenge toelatingsbeleid en de kosten die daarmee gemoeid zijn.

Afstemming

De Kamerbrief heeft het akkoord van de minister van SZW, wat betreft de beleidsevaluatie LAVS. De Kamerbrief is ambtelijk akkoord bevonden door het ministerie van LNV.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
------------	------	------------

⁹ De Vereniging van Asbestverwijderende Bedrijven (VAVB)

¹⁰ Vereniging voor Onderzoek en Advies Milieugevaarlijke stoffen

Onze referentie

IENW/BSK-2024/15230

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Bijlage(n)

5

0	Kamerbrief Chemische Stoffen	Brief aan de Tweede Kamer over de voortgang op het beleid aangaande chemische stoffen
1	Rapport Evaluatie landelijk asbest volgsysteem	Rapport over de evaluatie van het landelijk asbest volgsysteem
2	Rapport GR asbest in drinkwater	Gezondheidsraad rapport over aanwezigheid en risico's van asbest in drinkwater
3	Rapport RIVM, pyrethroïden	RIVM-rapport over risico's van pyrethroïden in het milieu
4	Rapport Formaldehyde	Alternatieven voor en risico's van formaldehyde

Onze referentie

IENW/BSK-2024/15230

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Bijlage(n)

5